

באר התורה / הג"ר יעקב אשר פלדמן, מח"ס 'כתב משה' ושה"ס, ירושלים

פרשת יתרו

"שְׁשָׁת יְמִים תַּעֲבֹד וְעַשֵּׂת כָּל מְلָאכָתךְ"

יום השבעה שפטת לה'

שביתת שבת יצליה מלاكتו ותהי הברכה בו לעשות כל

אליהך לא תעשה כל מלאכה וגוי" ע"כ יתרו כ ט-ז.

בפי רשיי (שם) בד"ה ועשית כל מלאכתך, כשהתבה שבת יהא מלאכתו. וכעין זה פרשנו מ"ש דהע"ה בתחלת תהילים (א) בעיניך כאלו מלאכתך עשויה, שלא תהרהור אחר מלאכה "יבתורתו יהגה יומם ולילה", ואח"ז אמר וכל אשר יעשה (מכילתא דרבנן ישבתת ע"ל). **וועדי** שעדי ישבתת ע"ל. **וועדי** שעדי ישבתת ע"ל.

-א- התמדת תורתו יומם ולילה, כי כל אשר רואו לעשות בביטול

בספר תורה משה להאלשיך (יתרו כ ח) וזה יאמר פה. והוא תורתו כמו כן יצליה בili מעשה בברכת הי' עליו.

בשות לב, מה בין עבודה ל מלאכה, כי הנה עבודה היא העובד **וכן הוא בשבת** יבטח שלא יפסיד בעבר השביתה. וכן את אדונינו, ומלאכה היא מציאות מלאכה ש אדם עשו. וגם אמר התנא (אבות פ"ב מ"א) והוי מחשב הפסד מצוה כנגד שכרה, נשים לב באומרו תעבוד סתם, ולא אמר תעבוד עבדותך, אף אמר בתחלת הי' זהיר וכו' שאין אתה יודע מתן שכרן של כאומרו מלאכתך. כי העובדה איננו מייחסה לעצמו. אך הוא כי מצות, עכ"פ היה נכוון לבו בטוח שלא יהיה לו הפסד מחמת הנה לו יתר ברך כל ישראל עבדים וחייבם לעבוד את ה'. ועל כן המצווה, ובוואדי היה שכרו כנגד הפסידו. והיינו דammo כל תורה ותפלה ומצוות נקראות עבודה. **כד"א** "עובדתם את" "ועשית כל מלאכתך" שהיה נכוון לבו בטוח שתהיה מלאכתו ה'" (משפטים כב כה), "מה נבעוד את ה'" (בא כו), "ואני ובייתי המנין מילשوتה בשביב כבוד שבת, יהיה מצליה בששת ימי בעבוד את ה'" (יהושע כד טו), "לא כי את ה' נבעוד" (שם כד כא). **וכו עכ"ל.**

וועני, אומר הוא יתר ברך, אל תאמר כי על כרחך תctrץ - ז-

לעתות את השבת בכוונה נីחא מעמל מלאכתך ללחם ביטך. **בספר קול אליהו** (יתרו כח) בד"ה "זכור את יום השבת לקדשו כי הלא עשה זאת איפה שני דברים: א. כי ששת ימים תעבוד, ששת ימים תעשות כל מלאכתך ויום השבעה שבת לה' מה שנקראת עבודה, שהוא את ה' אדוניך בתורה ותפלה אליקך לא תעשה כל מלאכה" וגוי (שם כ-ח-ז), ויש לדקדק האי ומצוות. שנית, שמצוות תחילת מהבקר שתעשרה תורה קבע, קרא דשות ימים תעבוד Mai קמ"ל, וכי מצוה הוא לעבוד ואחר שעשתך מזה עיקר אחר כך ועשית כל מלאכתך שלך. כי בששת ימים, והוליל זכור את יום השבת לא תעשה כל מלאכה אצlichך - בעשותך מלאכתך עראי - שועשית כל מלאכתך. וגוי ועיין ברש"י. גם האי יכל' דשות ימים, וגם יכל' דיים שאהיה עמק לומרה, שאוצרך, וזה וזה יתקיים בידך וכוי¹. **השביעי**מאי בא לרבות, דהא כל היכא דכתיב כל רבויא היא

אך "וים השבעי" לא יהיה לך בו חלק לעבוד את ה' וחלך עוי ב"ק סג א). למלאכה, כי אם יכול לה. וזה ייומ השבעי שבת לה'" וזה **אםנס יש לבאר** דרומה לנו התורה הקדושה בזה למה דאיתא למה שהוא אלהיך, ולא לפניה אחרת, כnoch מגיעת מלאכה. בגמרה במסכת שבת (טט ב) אמר רב הונא היה מהלך בדרך או ולא שביתה מעבודה הנזכרת שהיא עבודה שמיים. רק לא במדבר ואינו יודע אימתי שבת מונה ששה ימים ומשמר יום תעשה כל מלאכה כו', שהוא מלאכת חול וכוי² עכ"ל. **אחד**, אמר הרבה ובכל يوم ויום עשה לו כדי פרנסתו אפילו **באור החיים** (שם ז) עוד ירצה באומרו "שבת לה'", כי לא תהיה בההוא יומא שמשמר וכו' ע"ש, וכ"פ הרמב"ם (הלכות שבת פ"ב המנוח והשביתה למנוחתו ולמרגוועו אלא למצות ה' אלהיו, ה"ב) והש"ע (או"ח סי' שדמ סע"א).

עכ"ל. והוא על דרך שנתבאר בהאלשיך.

-ב- זהו שאמרה התוה'יך "זכור את יום השבת", רצונו לומר שתזכור תמיד אימתי שבת שלא תשכחו מתי הוא. ואז

בכל יקי (יתרו כ-ט) בד"ה ואמר "ששת ימים תעבוד ועשית תרוויח וטוב לך בשני הסוגים בסוג הגוף ובסוג הנפש, בסוג כל מלאכתך". **פסקוק זה בולו מיותר**. ועוד שהתחל עבודה הגוף כי ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך, הינו כל וסימס במלאכה. ועוד שלשון עבודה צרך ביאור כי אין עבד כי לרובייא, לא רק כדי פרנסתך אלא כל מלאכתך המכזי אצלם ביצירוף אדון והעובד עצמו מי אדון לו. ובחייברינו לעשות, **וגם תרוויח במני הנפש**, הינו ויום השבעה שבת וגוי עלילות אחרים (מאמר רס"ט) פירשנו שתעבד בעבודת ה' יתר ברך לא תעשה כל מלאכה, ג"כ כל רביא הוא, אף לא כדי פרנסתך הוא מדבר, ואמר שכל ששה ימים תעבוד בעבודת השם תחילת, שלא תטרך לחל שבת מפני פיקוח נפש ולעשות כדי פרנסתך ואחר כך תעשה גם כל מלאכתך כי טובה תורה שעמה מלאכה. וליכא מיד דלא רמייז באורייטה עוי תענית תא עכ"ל.³

אבל יום השבעי יכול לה' אלהיך, לא תעשה בו כל מלאכה **ולהמתבאו** יתרפרש שפיר מה שפתח הכתוב ב"זכור את יום שלך אבל בעבודת ה' יתר ברך תעבוד גם בשבת. ואמר ששת ולא השבת לקדשו", מושום דרכ באופן זה יכול להתקיים מש"כ אמר ששה להורות שלא ששה ימים שלמים תעשה מלאכתך "ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך". פי' גם מלאכות שהרי צרך להוציא מחול על הקודש וששת כמו שלושת ימים שאין כדי מחיתו.

גם יתקיים מה שכתוב "וים השבעי שבת לה' אליקך לא תעשה כל מלאכה", ויכול לשבות שביתה גמורה מכל

בספר פנים יפות (יתרו כ ט) "ששת ימים תעבוד ועשית כל המלאכות. משא"כ בשכח אימתי שבת אז עשה בכל שבת

מלאכתך". פי' רשיי יהיה בעיניך כאילו כל מלאכתך עשויה. הימים רק כדי חייו, ודוח'ק.

ולפי פשוטו יש לפреш הוא הבטחה שלא יאמר אדם ששביתה

¹ **שם**: כעין האמור בראשונים (ברכות לה ב) שהיה עושים תורתם קבוע אם למה שהוא לה. וכן זה רק כי אין שייכות ל מלאכה רק בימות החול. ומלאכתם עראי, שזה וזה היה מתקיים בידם. ומשמעות זה טעם זרק"א כי הנה ששת ימים עשה כי, עם שלא היה צריך זמן לעשות, עם כל זה נתנו שבmittelת העבודה (בטעם העליון), מרירים קול, שעל עבודה גבוהה ידבר. ועל כן חלק לששת הימים ושביעי הניח בו. גם אתה כן ששת ימים כי ושביעי אמר "ששת ימים", ולא אמר בששת ימים תעבוד, כי לא תהיה עבדותך שבת. אין זה, רק שווים השבעה ה' הארץ מעין עולם שכלו שבת. ופוגם בו מלאכתך משועבדים אל הזמן. כי מרוב הحصلחה, היהו כאילו הזמן בפני העשוה בו מלאכה. על כן בריך ה' כי, להיות הימים בעצמו מסוגל לפני הרמז עצמו והמלאכה בפני עצמה, משוללת זמנו, וכי עכ"ל.

² **שם**: כאשר לא מגיעת מלאכת העולם בימי הבראה נח בשבעה. (יא) כי עכ"ל. ששת ימים כי ולא בששת עשה את ה' את השמים כי, כי לא החצרך עמו. ³ **ועדי** **עוד בשפטוי קדושים בשם הרה'ק מורה'** ש מניקל שבורג צלה"ה. ואף על פי כן וינה כו'. כן גם אתה, לא לסבת יגעה לנוכח ממנה תשבות, כי ובספר של דוד, מש"כ עד"ז.